
PRÍLOHA 6

SPRÁVA O UDRŽATEĽNOSTI

Svet športu si stále intenzívnejšie uvedomuje dopady prebiehajúcej klimateckej zmeny, ako aj naliehavosť potreby prispievať svojím vlastným dielom k riešeniu situácie, ktorej čelí. Trvalá udržateľnosť, ktorá v sebe spája environmentálny, sociálny a ekonomický rozmer, je jedným z hlavných pilierov olympijského hnutia definovaných v rámci Olympijskej agendy 2020 Medzinárodného olympijského výboru (MOV).

MOV ako líder športového hnutia vo svete prevzal na seba úlohu ísť príkladom aj v oblasti trvalej udržateľnosti. Od roku 2017 má schválenú vlastnú stratégiu trvalej udržateľnosti a vyvíja úsilie, aby aj ostatní členovia olympijského hnutia nastúpili na rovnakú cestu.

Slovenský olympijský a športový výbor po vzore MOV vypracoval Stratégiu udržateľnosti 2030, ktorá bola schválená VV SOŠV 9. septembra 2021. Bola vypracovaná v rámci medzinárodného programu ASAP (As Sustainable As Possible) v spolupráci s Konfederáciou športových zväzov a národným olympijským výborom Dánska.

Stratégia udržateľnosti 2030 SOŠV je zameraná na 5 tematických oblastí: pracovné prostredie, podujatia, infraštruktúra, vzdelávanie a komunikácia. Nižšie uvádzame správu, ktorá popisuje dosiahnutý pokrok pri realizácii cieľov stratégie definovaných vo všetkých piatich oblastiach.

1.

PRACOVNÉ PROSTREDIE

Táto tematická oblasť sa týka udržateľných pracovných priestorov SOŠV, jeho mobility, vzťahu s jeho partnermi a dodávateľmi, ako aj jeho pracovnej kultúry a systému riadenia.

CIEL 1.1. UDRŽATEĽNÁ KANCELÁRIA SOŠV

Opatrenia 1, 2, 3 boli splnené v roku 2022.

V súlade s opatrením 4 SOŠV začal proces zberu údajov pre účely výpočtu uhlíkovej stopy, v rámci ktorého sa sledujú aj údaje o spotrebe papiera. Opatrenie bude plnené priebežne.

V súlade s opatrením 5 SOŠV realizoval zavedenie elektronickej registratúry dokumentov, ktorého pokračovaním by malo byť zavedenie internej elektronickej cirkulácie dokumentov. Opatrenie bude plnené priebežne.

Opatrenia 6 a 9 boli splnené v roku 2022.

V súlade s opatreniami 11, 12, 13 SOŠV požiadal v rámci medzinárodného projektu OCEAN (Olympic Committees of Europe Approaching Carbon Neutrality) o finančný príspevok z prostriedkov Olympijskej solidarity, ktorý bude použitý na inštaláciu systému manažmentu spotreby energií v kancelárskych priestoroch SOŠV a v priestoroch Slovenského olympijského a športového múzea. Systém umožňuje diaľkové ovládanie všetkých elektrických spotrebičov a sledovanie aktuálnej spotreby elektrickej energie, čím sa umožní identifikovať možnosti ďalších úspor v spotrebe. Zároveň systém umožní zásadne zjednodušiť proces zberu údajov pre účely výpočtu uhlíkovej stopy SOŠV do nadchádzajúcich rokov.

V súlade s opatrením 16 SOŠV začal proces zberu údajov pre účely výpočtu uhlíkovej stopy, v rámci ktorého sa sledujú aj údaje o spotrebe vody. Opatrenie bude plnené priebežne.

Na základe opatrenia 17 prebehla v roku 2023 realizácia prvej fázy rekonštrukcie parku pred Domom športu, pričom boli do projektu zakomponované aj vegetačné úpravy s vodozadržnou funkciou za účelom zmierňovania dopadov zmeny klímy v mestskom prostredí. Realizácia druhej fázy projektu je naplánovaná na rok 2024.

V súlade s opatrením 18 bol v roku 2023 realizovaný nákup 1370 kusov propagačných tričiek vyrobených z organickej bavlny so zníženou spotrebou vody pri ich výrobe. Opatrenie bude plnené priebežne.

V súlade s opatrením 19 SOŠV začal proces zberu údajov pre účely výpočtu uhlíkovej stopy, v rámci ktorého sa sledujú aj údaje o spotrebe plastov. Opatrenie bude plnené priebežne.

V súlade s opatrením 20 SOŠV aj naďalej podporuje nepoužívanie plastových fliaš v priestoroch SOŠV a na svojich podujatiach (zasadnutia VV a VZ). Opatrenie bude plnené priebežne.

CIEL 1.2. UDRŽATEĽNÁ MOBILITA SOŠV

Opatrenie 25 bolo splnené v roku 2022.

V súlade s opatrením 26 boli v rámci rekonštrukcie parku pred Domom športu inštalované stojany na bicykle.

V súlade s opatrením 31 vedenie SOŠV schválilo zavedenie práce z domu dva dni v mesiaci pre všetkých zamestnancov počínajúc rokom 2024.

CIEL 1.3. UDRŽATEĽNÍ PARTNERI SOŠV

V roku 2023 sa nerealizovali opatrenia na dosiahnutie tohto cieľa.

CIEL 1.4. UDRŽATEĽNÁ PRACOVNÁ KULTÚRA SOŠV

Opatrenia 36, 39, 40 boli realizované v roku 2022.

V súlade s opatrením 41 sa SOŠV zapojil do nového medzinárodného projektu OCEAN (Olympic Committees of Europe Approaching Carbon Neutrality), ktorý prebieha od januára 2023 do júna 2025. V rámci projektu sú zástupcovia 18 NOV z Európy školení pod odborným vedením nemeckého Ekoinštitútu, aby získali relevantné poznatky o meraní uhlíkovej stopy a následne vypracovali prispôbené stratégie znižovania emisií uhlíka. V roku 2023 SOŠV realizoval proces zberu údajov pre výpočet uhlíkovej stopy za rok 2022. V rámci tohto procesu bolo zozbieraných viac ako 4000 údajov v rôznych kategóriách – spotreba energií, ubytovanie, doprava (dochádzka zamestnancov, služobné vozidlá, letecká doprava, železničná doprava, ostatná doprava), spotreba materiálu, spotreba chladív, catering, spotreba vody a odpady, výstavba a opravy. Samostatná pozornosť je venovaná zberu údajov za jednotlivé podujatia organizované SOŠV. Zberný excel bol skompletizovaný v decembri 2023 a následne zaslaný nemeckému Ekoinštitútu, ktorý do marca 2024 zrealizuje prepočet na množstvo emisií eCO₂. Tieto údaje budú následne použité pri tvorbe kvantifikovateľného plánu redukcie emisií SOŠV s cieľom ich zníženia o 50 % do roku 2030.

Na základe opatrenia 43 členovia Komisie trvalej udržateľnosti SOŠV na svojom zasadnutí schválili znenie materiálu týkajúceho sa podpisu rámcovej dohody OSN „Sport for Climate Action Framework“. MOV a EOV totiž vyzvali všetky NOV, aby sa stali signatármi dohody najneskôr do OH 2024 v Paríži. Podpisom dohody sa NOV zaväzuje k pravidelnému meraniu svojej uhlíkovej stopy a realizácií plánu redukcie emisií v snahe dosiahnuť zníženie emisií o 50 % do roku 2030 a čisté nulové emisie (net zero) do roku 2040. Svojou schválenou Stratégiou udržateľnosti 2030 a už prebiehajúcim procesom výpočtu uhlíkovej stopy je SOŠV v dobrom štádiu pripravenosti na podpis dohody. Členovia komisie preto odporučili, aby bol pripravený materiál predložený Výkonnému výboru SOŠV a ten schválil podpis rámcovej dohody na niektorom zo svojich zasadnutí v prvom polroku 2024.

Opatrenie 44 bolo realizované v roku 2022.

Na základe opatrenia 47 prebehla v roku 2023 prvá fáza rekonštrukcie parku pred Domom športu, ktorý bude plniť aj rekreačnú funkciu. Realizácia druhej fázy rekonštrukcie je naplánovaná na rok 2024.

2.

PODUJATIA

Táto tematická oblasť sa týka organizácie udržateľných podujatí SOŠV a športových podujatí organizovaných v rámci sektora športu na Slovensku.

CIEĽ 2.1. UDRŽATEĽNÉ PODUJATIA SOŠV

Opatrenie 51 bolo realizované v roku 2022.

V roku 2023 sa nerealizovali žiadne ďalšie opatrenia na dosiahnutie tohto cieľa.

CIEĽ 2.2. UDRŽATEĽNÉ ŠPORTOVÉ PODUJATIA

V súlade s opatrením 52 SOŠV začal pracovať na príprave materiálu týkajúceho sa organizácie významných športových podujatí na Slovensku, do ktorého boli navrhnuté aj opatrenia a postupy z oblasti trvalej udržateľnosti. V nadväznosti na skúsenosti získané počas organizácie EYOF Banská Bystrica 2022 sa v rámci organizácie významných medzinárodných športových podujatí na Slovensku odporúča zaujať k agende trvalej udržateľnosti systematickejší prístup. Ten spočíva v začlenení trvalej udržateľnosti do projektov športových podujatí už vo fáze ich prípravy a podávania kandidatúry, vo vytvorení plánu opatrení udržateľnosti, vrátane kalkulácie uhlíkovej stopy, ako aj vo vytvorení personálneho a finančného zabezpečenia tejto agendy.

V súlade s opatrením 53 SOŠV pokračoval v roku 2023 s budovaním internetového portálu „Udržateľný šport“, v rámci ktorého sú k dispozícii informačné zdroje pre členské organizácie SOŠV k problematike organizácie udržateľných športových podujatí. Opatrenie bude aj naďalej plnené priebežne.

3.

INFRAŠTRUKTÚRA

Táto tematická oblasť sa týka budovania podmienok pre rozvoj športovej infraštruktúry na Slovensku podľa princípov udržateľnosti, ako aj budovania športových zariadení v školách za účelom zvýšenej pohybovej aktivity detí a mládeže a kvalitného vzdelávania.

CIEĽ 3.1. UDRŽATEĽNÁ ŠPORTOVÁ INFRAŠTRUKTÚRA

V súlade s opatrením 57 sa zástupcovia SOŠV v Komisii športovej infraštruktúry Fondu na podporu športu (FNPŠ) podieľali na tvorbe hodnotiacich kritérií pre účely výzvy INFRA 3, do ktorej boli opätovne začlenené aj kritériá environmentálnej trvalej udržateľnosti. Ide o kritériá: certifikácia projektov športovísk podľa niektorého z existujúcich certifikačných systémov BREEAM, LEED a DGNB, odpadové hospodárstvo (vytvorenie podmienok na zber triedeného odpadu) a energetická hospodárnosť športoviska (podľa kritéria globálny ukazovateľ – primárna energia). V rámci tejto výzvy sa zvýšil dôraz na energetickú hospodárnosť, čoho dôkazom bolo nielen zvýšenie bodovej hodnoty tohto kritéria, ale tiež skutočnosť, že medzi kritériá bolo zaradené aj nové kritérium, ktoré hodnotí mieru zníženia spotreby energie pri prevádzke. Toto kritérium sa zameriava na existujúce športoviská, ktoré prechádzajú rekonštrukciou, pričom v rámci žiadosti bolo potrebné predložiť účelový energetický audit, ktorý určuje percento zníženia spotreby energie v prevádzke oproti pôvodnému stavu. Zo 168 hodnotených projektov športovej infraštruktúry malo 129 (76,78 %) zdokladované projektové hodnotenie energetickej hospodárnosti. V energetickej triede A0 malo hodnotenie 8 projektov (4,76 %), v triede A1 11 projektov (6,55 %) a v triede B tiež 11 projektov (6,55 %). Pozitívne treba vnímať skutočnosť, že oproti predchádzajúcej výzve FNPŠ INFRA 2 pribudli 2 projekty s hodnotením energetickej hospodárnosti v najvyššej triede A0+ (1,19 %). V rámci nového kritéria hodnotiaceho percento zníženia prevádzkovej potreby energie zo 168 hodnotených projektov predložilo účelový energetický audit 15 projektov (8,92 %), pričom 11 projektov (6,55 %) preukázalo zníženie prevádzkovej potreby energie oproti pôvodnému stavu o viac ako 40 %.

V súlade s opatrením 59 SOŠV pokračoval aj v roku 2023 s budovaním internetového portálu „Udržateľný šport“, v rámci ktorého sú k dispozícii informačné zdroje pre členské organizácie SOŠV k problematike udržateľnej športovej infraštruktúry. Opatrenie bude aj naďalej plnené priebežne.

CIEĽ 3.2. UDRŽATEĽNÁ ŠPORTOVÁ INFRAŠTRUKTÚRA NA ŠKOLÁCH

V roku 2023 sa nerealizovali opatrenia na dosiahnutie tohto cieľa.

4.

VZDELÁVANIE

Táto tematická oblasť sa týka budovania kvalitného vzdelávania prostredníctvom športu v slovenských školách.

CIEĽ 4.1. KVALITNÉ VZDELÁVANIE

V súlade s opatrením 63 SOŠV začlenil témy trvalej udržateľnosti do programov olympijskej hodnotovej výchovy na školách. V spolupráci s občianskym združením Planet Lover sa podieľal na druhom ročníku projektu Ekoolympiáda, online vedomostnej súťaže z oblasti environmentálnej výchovy pre študentov druhého stupňa základných škôl, osemročných gymnázií alebo stredných škôl. Ambasadormi súťaže boli v roku 2023 slovenskí olympionici Zuzana Reháková-Štefečeková, Danka Barteková a Filip Polášek. Do súťaže sa zapojilo takmer 10000 študentov, ktorí zodpovedali viac ako 2,5 milióna otázok. V spolupráci s občianskym združením Planet Lover realizoval SOŠV aj projekt EKO45' – interaktívne vzdelávanie pre školy. Projekt bol spolufinancovaný z prostriedkov Environmentálneho fondu a bol zameraný na realizáciu série prednášok pre cieľovú skupinu študentov stredných škôl. Prostredníctvom interaktívnych prednášok z oblasti environmentálnej výchovy boli študenti informovaní o súčasnom stave planéty, klimatickej zmene, ochrane životného prostredia, vedecky overených faktoch a scenároch možného vývoja. Zároveň sa snažili ovplyvniť postoje účastníkov smerom k zodpovednému a šetrnému prístupu k planéte. Počas prednášok sa zvláštna pozornosť venovala aj olympijskému hnutiu a úlohe, ktorú svet športu plní v rámci trvalej udržateľnosti. V rámci projektu sa podarilo realizovať 52 prednášok na 34 stredných školách po celom Slovensku s účasťou 4300 študentov.

V súlade s opatrením 64 sa SOŠV podieľal už v roku 2022 na vydaní publikácie „Dobehni svoj mozog - junior“ vydavateľstva Forbes, ktorá prijateľnou formou približuje deťom a mládeži význam a dôležitosť pravidelného pohybu a jeho pozitívny vplyv na kognitívne funkcie mozgu a schopnosť učenia sa. SOŠV zakúpil náklad 1500 publikácií, ktoré postupne distribuuje pri rôznych príležitostiach žiakom a študentom slovenských škôl. Distribúcia publikácií prebiehala aj počas roka 2023. Opatrenie bude naďalej plnené priebežne.

V súlade s opatrením 65 SOŠV realizoval v školskom roku 2022/2023 ďalší ročník Olympijského odznaku všestrannosti (OLOV), ako nástroja na zvyšovanie pohybovej aktivity detí. Do projektu sa v roku 2023 zapojilo 392 škôl, 32 806 žiakov (15 588 dievčat, 17 218 chlapcov). Opatrenie bude naďalej plnené priebežne.

5.

KOMUNIKÁCIA

Táto tematická oblasť sa týka zvyšovania povedomia a znalostí o témach udržateľnosti v rámci SOŠV a medzi jeho členskými organizáciami.

CIEĽ 5.1. SOŠV AKO LÍDER V PROPAGÁCII UDRŽATEĽNOSTI V SEKTORE ŠPORTU NA SLOVENSKU

V súlade s opatrením 66 bolo v roku 2023 publikovaných 5 online článkov týkajúcich sa témy trvalej udržateľnosti na internetovej stránke SOŠV a 3 príspevky v printových médiách. Zároveň bol pre členov Juniorského olympijského tímu zorganizovaný webinár na tému „Trvalá udržateľnosť v športe“. Opatrenie bude aj naďalej plnené priebežne.

V súlade s opatrením 67 SOŠV pokračoval aj v roku 2023 s budovaním internetového portálu „Udržateľný šport“ ako zdroja informácií a znalostí o udržateľnosti v športe pre členské organizácie SOŠV. V súčasnosti ponúka informačné zdroje z oblasti organizácie udržateľných športových podujatí, príklady dobrej praxe v rámci udržateľnej športovej infraštruktúry, príklady projektov prispievajúcich k zvyšovaniu pohybovej aktivity detí a mládeže, či zvyšovaniu povedomia o témach trvalej udržateľnosti. Opatrenie bude aj naďalej plnené priebežne.

6.

VÝHLAD PRE ROK 2024

V roku 2024 je hlavnou prioritou v rámci realizácie Stratégie udržateľnosti 2030 SOŠV pokračovať v procese výpočtu uhlíkovej stopy organizácie a nastaviť proces zberu údajov tak, aby bol v ďalších rokoch čo najjednoduchší. Najneskôr v prvom štvrtroku 2024 SOŠV plánuje zozbierať údaje aj za rok 2023, aby bol už v roku 2024 pripravený zbierať údaje priebežne za aktuálne prebiehajúci rok. Výpočet uhlíkovej stopy SOŠV na každoročnej báze zohráva kľúčovú úlohu pri napĺňaní jeho Stratégie udržateľnosti 2030, keďže umožňuje definovať kvantifikovateľné ciele v rámci redukcie emisií, ktoré sú základným predpokladom pre budovanie kredibility organizácie v oblasti trvalej udržateľnosti. V priebehu roka 2024 bude v rámci projektu OCEAN pripravený návrh plánu redukcie emisií, ktorý bude koncom roka 2024 zakomponovaný do akčného plánu stratégie udržateľnosti SOŠV v rámci jeho aktualizovanej verzie pre nový olympijský cyklus od roku 2025.

Druhou prioritou roka 2024 je schválenie podpisu rámcovej dohody OSN Sport for Climate Action Framework Výkonným výborom SOŠV a jej následný podpis prezidentom SOŠV. Nakoľko ide o požiadavku MOV a EOv k členským NOV, je potrebné v prvom polroku 2024 zaujať k podpisu dohody a z toho vyplývajúcim záväzkom jednoznačné stanovisko.

